

Jeugdnota IJsselstein 2023-2026

Vastgesteld door het college op 4 april 2023

Voorwoord

Kinderen en jongeren in Nederland behoren tot de gelukkigste kinderen van de wereld. Ook de jeugd van IJsselstein geeft aan zich meestal gelukkig te voelen. Dat zijn cijfers waar ik blij mee ben! Onze ambitie is dat alle kinderen en jongeren in IJsselstein kansrijk, veilig en gezond kunnen opgroeien.

We hebben in IJsselstein de afgelopen jaren samen met onze ketenpartners veel neergezet. Er is een sterke basis en daar ben ik trots op. We investeren in goed onderwijs en kinderopvang en toegang tot een breed naschools aanbod zodat alle kinderen in staat zijn hun talenten te ontwikkelen. We zorgen voor een stevig preventief aanbod zodat we kinderen en hun ouders helpen om gezonde keuzes te maken. Als er soms wat extra ondersteuning nodig is willen we er zo vroeg mogelijk bij zijn.

In deze nota verbinden we alle verschillende terreinen waar jongeren mee te maken krijgen en waarop ze zich begeven. We hebben gesproken met jongeren en hun ouders over hun wensen. Maar we hebben ook gesproken met veel 'spelers in het veld', zoals het onderwijs, de kinderopvang, de peuterspeelzalen, het jongerenloket, organisaties die jeugd(gezondheids) zorg leveren, het jeugdwerk en de jeugdboa's. Dankzij de inbreng van al deze mensen is de nota tot stand gekomen. Ik wil hen dan ook bedanken voor hun inbreng en tegelijkertijd uitnodigen om samen de komende jaren het jeugdbeleid tot een succes maken!

Samen vormen wij de 'civil society', de zorgzame omgeving waarin onze kinderen en jongeren veilig kunnen opgroeien.

Eveline Schell

Wethouder Jeugd

Ingrediënten

De jeugdnota is een lokale uitwerking van Regiovisie Jeugd en het koersdocument Sociaal Domein. Daarnaast sluiten we aan bij de ambities van eerdere plannen en visies voor alle inwoners van gemeente IJsselstein. In deze eerdere plannen zijn verschillende doelen gesteld op de gebieden die ook in deze nota genoemd worden:

Visie:

Koersdocument Sociaal Domein: voorkomen, samen, dichtbij, verantwoordelijk

Regiovisie Jeugd

Beleidsnota Sport 2020-2024

Nota volksgezondheid

Woonvisie IJsselstein 2019-2030

Hervormingsagenda Jeugdhulp

Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming

Plan:

Doelen buurtsportcoach

Kansrijke Start

Lokaal Preventie-akkoord

PGA, jonge aanwas en groepsaanpak

Plan opvang, wonen en herstel (Beschermd Wonen)

De Jeugdnota 2023-2026 is het plan van de gemeente IJsselstein om alle jongeren van 0 tot 23 jaar de beste start en kansen te bieden in hun leven. In deze nota wordt duidelijk wat we willen bereiken met elkaar, hoe we dat willen doen en op welke manier de jongeren, hun ouders/opvoeders en het sociaal netwerk kunnen bijdragen aan een gelukkige jeugd voor de kinderen in IJsselstein.

De Jeugdnota is gemaakt met waardevolle inbreng van onder andere inwoners, ouders, verzorgers, jongeren, maatschappelijke organisaties, het onderwijs, het jeugdteam gemeente IJsselstein en het Platform Samenleving IJsselstein (PSIJ) en de gemeenteraad. Samen met al deze mensen en organisaties werken we de komende jaren aan de doelen uit deze nota.

Een van de grote opgaven waar we de komende jaren voor staan is de transformatie van het sociaal domein waar jeugd onderdeel van is. Het gaat om anders denken en handelen, meer integraal samenwerken om hulp en ondersteuning zo dichtbij mogelijk te organiseren en betaalbaar te houden. Vooral het jeugdteam, de huisartsen en de gecertificeerde instellingen vormen belangrijke toegangen tot de jeugdhulp. Binnen het jeugdteam is er een werkgroep 18-/18+ die zich richt op alle veranderingen voor de jongeren wanneer ze 18+ worden.

We willen werken met een langetermijnvisie waarbij we zicht houden op en sturing geven aan de inzet van algemene voorzieningen en (specialistisch) hulpaanbod. In 2022 is er een nieuwe start gemaakt met het lokale Jeugdoverleg. Tijdens dit overleg wordt de uitvoering van de Jeugdnota afgestemd met de deelnemers. Dit zijn scholen, huisartsen, lokale jeugdhulporganisaties, de GGD en het PSIJ.

Regiovisie

De gemeenten in de Lekstroom werken intensief samen op het jeugdbeleid. Bijvoorbeeld voor de inkoop van de jeugdhulp en het omgaan met complexe problematiek en het contract- en leveranciersmanagement richting zorgaanbieders. Jeugdbeleid op het gebied van preventie en algemene voorzieningen is grotendeels lokaal. De jeugdnota is een lokale uitwerking van de Regiovisie Jeugd van regio Lekstroom. De regio heeft de manier waarop zij de jeugdhulp willen regelen verdeeld in 6 punten. Wij verwerken deze 6 punten in deze nota:

1. **Ondersteunen eigen kracht.**
We laten de regie zoveel mogelijk bij de inwoner(s). We helpen ze om samen met hun netwerk en met kennis van informele hulp en/of professionals zelf plannen te maken.
2. **Tijdig inzetten van de juiste hulp en (jeugd)bescherming.**
Door op tijd lichte vormen van hulp en preventieve jeugdbescherming in te zetten, willen we voorkomen dat het erger wordt.
3. **Duurzame en passende oplossingen vinden.**
We ondersteunen de gezinnen vanuit een doorlopende lijn met een geïntegreerde (keten)aanpak, gericht op een duidelijk einddoel. Deze is toekomstgericht en draagt maximaal bij aan de veiligheid, eigen regie en het welzijn voor kinderen met complexe (gedrags)problemen. In de overgang naar volwassenheid nemen we alle levensgebieden mee.
4. **Verbinding maken met (Passend) Onderwijs.**
Gezamenlijk met het onderwijs pakken we de verantwoordelijkheid op voor optimale ontwikkeling van leerlingen en jongeren vanuit een integrale aanpak gericht op één kind. De gedachte van 1 Gezin, 1 Plan. Dit vanuit het motto 'regulier waar het kan, speciaal waar het nodig is'.
5. **Kleinschalige hulp, dicht bij huis.**
We willen dat kinderen zo thuis mogelijk kunnen opgroeien met steun vanuit het eigen netwerk en met inzet van informele hulp (waaronder gezinsvormen) en ambulante hulp, als gezinsondersteuning nodig is.
6. **Essentiële functies zoveel mogelijk overbodig maken.**
Kinderen met complexe (systeem) problematiek blijven waar mogelijk met goede, specialistische ondersteuning thuis wonen. We erkennen dat er altijd een vorm van deze zware Jeugdhulp beschikbaar moet zijn als de problematiek hierom vraagt.

Gezamenlijk verantwoordelijkheid voor de toegang.

Voor algemene vragen over jeugdhulp of opvoeding kan contact opgenomen worden met de gemeente. Als het nodig is kan het jeugdteam jeugdhulp inzetten waar een verwijzing voor nodig is. Andere belangrijke verwijzers zijn de huisartsen en de gecertificeerde instellingen. We willen vanuit een gezamenlijke visie samenwerken.

Bij de toegang werken we vanuit het gedachtegoed van positieve gezondheid wat ook gericht is op zelfredzaamheid en normaliseren. Daarnaast kijken we wat de behoefte is van alle gezinsleden.

Landelijke ontwikkelingen

Jeugdhulp blijft in ontwikkeling, landelijk en regionaal wordt gekeken hoe de hulp beter kan worden georganiseerd.

Zo worden maatregelen onderzocht om het jeugdstelsel beheersbaar te houden, ligt er een Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en is er een wetsvoorstel om de regionale samenwerking vast te houden met een Gemeenschappelijke Regeling. Ook wordt landelijk gesproken over de hervormingsagenda, de benodigde en beschikbare budgetten en de verdeling ervan op Jeugdhulp. De uitwerking daarvan en de consequenties voor het lokale, regionale en bovenregionale jeugdstelsel is nog moeilijk te voorspellen.

Op landelijk niveau is geconstateerd dat het huidige jeugdstelsel om meerdere redenen niet houdbaar is.

Het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) heeft samen met de zorgaanbieders, cliënten (vertegenwoordigers), professionals en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG = gesprekspartners namens de jeugdzorgregio's) samen ingezet op de Hervormingsagenda Jeugd om de hulpverlening te verbeteren en het jeugdstelsel beter beheersbaar te maken.

De transformatie

De zorgstelsels waren versnipperd en verkokerd in uiteenlopende sectoren, financieringsstromen, en wettelijke kaders. Er werd steeds meer en vaker een beroep gedaan op zorg. Daardoor stegen de kosten de afgelopen decennia enorm.

Het transformatieproces is gericht op het realiseren van snellere, betere, effectievere en integrale hulp. Dit vraagt een andere manier van denken en handelen. Er is een andere werkwijze en houding van professionals en inwoners nodig. De verantwoordelijkheid voor de transformatie ligt voornamelijk bij de gemeente, instellingen en uitvoerende professionals. Met de transformatie is het de bedoeling dat het jeugdbeleid van de gemeente en maatschappelijke organisaties op elkaar aansluit. Hierdoor moet er een beter en meer geschikt hulpaanbod komen met meer grip op de kosten. We willen samenwerken met organisaties die onze inhoudelijke ambitie en doelen delen. In 2023 wordt opnieuw bepaald welke organisaties dit gaan zijn. Dit doen we in samenwerking met de gemeenten Houten, Lopik, Nieuwegein en Vijfheerenlanden.

Hervormingsagenda Jeugd

Naast regionale ontwikkelingen zijn er ook landelijke ontwikkelingen die invloed hebben op de jeugdhulp. Het ministerie van VWS, zorgaanbieders, cliënten(vertegenwoordigers), professionals en de VNG hebben samen de Hervormingsagenda Jeugd 2022-2028 opgesteld. Dit heeft als doel de hulpverlening te verbeteren en het jeugdstelsel beter beheersbaar te maken.

De Hervormingsagenda Jeugd komt voort uit de bestuurlijke afspraken die de VNG en het rijk op 2 juni 2021 over de jeugdhulp hebben gemaakt.

De Hervormingsagenda bevat de volgende aanbevelingen: Begrens de jeugdhulpplicht en zet in op normaliseren. Versterk de beleidsvrijheid van de gemeenten. Benut beter het potentieel om van elkaar te leren. Versterk de sturing op kwaliteit. Overweeg uitbreiding landelijke inkoop specialistische jeugdzorg.

Regionale ontwikkelingen en inkoop

Nederland kent 42 jeugdzorgregio's. IJsselstein is onderdeel van de jeugdzorgregio Lekstroom: Vanaf 2013 werken de gemeenten Houten, Lopik, IJsselstein, Nieuwegein en Vijfheerenlanden samen in het sociaal domein binnen de regio Lekstroom. In de afgelopen jaren is deze samenwerking volop in ontwikkeling geweest. Beleidsinhoudelijk, maar ook de organisatie van de samenwerking.

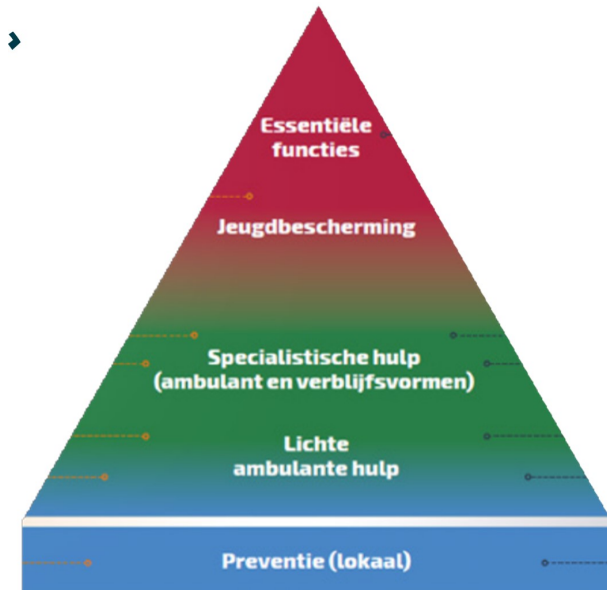
Om de effectiviteit van de regionale samenwerking te vergroten is een Regiovisie opgesteld voor de inrichting van de jeugdhulp. Deze visie is ontstaan door de gesprekken die de gemeenten de afgelopen jaren in de regio Lekstroom intensief met elkaar en met ervaringsdeskundigen, lokale teams, jeugdhulp-aanbieders en overige partners hebben gevoerd. Vanuit deze visie werken we in de Lekstroom samen om onze ambities te realiseren. Eén van de middelen om onze ambities te realiseren is het maken van nieuwe afspraken met aanbieders van ondersteuning middels inkoop. De inkoop is ingedeeld in 4 segmenten waarbij wordt ingezet op:

Crisis: ontbrekend aanbod aanvullen en (op termijn) toewerken naar integrale crisiszorg.

Jeugdhulp in gezinsvormen: voorkomen, verkorten en versterken van verblijf in een gezinsvorm zodat de meest passende, duurzame en effectief mogelijke hulp geboden wordt.

Jeugdhulp in onderwijstijd: minder schooluitval doordat met jeugdhulp onderwijs kan worden gevolgd. Regulier waar het kan, specialistisch waar nodig, door onderwijs en zorg als continuüm in elkaar over te laten lopen.

Ambulante jeugdhulp: de basis rondom de jeugdige versterken vanuit de visie van normaliseren, meer werken met de gehele context van het gezin, en het vormgeven van integrale hulp.

Figuur 1

Figuur 1 geeft de verschillende vormen van Jeugdhulp weer, van licht naar zwaar. Het is de bedoeling dat wordt afgeschaald naar lichtere hulp wanneer dit mogelijk is. Het is niet zo dat altijd gestart wordt met de lichtste vorm. Er wordt gekozen voor hulp die de meest duurzame oplossing biedt. Het begint bij eigen kracht. Welke mogelijkheden heeft een gezin zelf om problemen op te lossen? Een gesprek hierover kan voldoende zijn om tot een oplossing te komen waar alle gezinsleden achter staan en mee verder kunnen. Is er meer nodig? Dan zijn er verschillende manieren om hulp te krijgen. We verwachten van zorgaanbieders een gezamenlijke verantwoordelijkheid bij de overbrugging van wachtlijsten. In principe wordt er pas losgelaten als er voldoende vertrouwen is van alle betrokkenen in de oplossing of de vervolghulpverlening.

Toekomstscenario

Het toekomstscenario kind- en gezinsbescherming schetst op hoofdlijnen hoe de kind- en gezinsbescherming er over 5 tot 10 jaar (2026-2031) uit zou kunnen zien. Met deze Jeugdnota willen we lokaal zoveel mogelijk aansluiten bij deze landelijke ontwikkelingen om zo tot een Jeugd beleid te komen dat klaar is voor de toekomst.

Wat is hiervoor nodig?

Vanuit de regiovisie is er door het Rijk een norm van opdrachtgeverschap opgesteld. Dit zijn de thema's voor de jeugdteams:

Preventie lokaal op orde: versterken van het opvoedkundig klimaat: normaliseren en ouders in hun opvoeding versterken vanuit het gedachtegoed van de 'pedagogische civil society' (zorgzame maatschappij).

Signaleren van problemen: door in een vroeg stadium (lichte) problematiek te herkennen en dit bespreekbaar te maken, willen we erger voorkomen. Met elkaar gebruiken we de meldcode en de verwijfsindex.

Basisfuncties lokale teams hanteren: we hanteren de basisfuncties vanuit de Norm van opdrachtgeverschap (NvO) voor de doorontwikkeling van de lokale teams.

Vindbare en toegankelijke hulp: wees toegankelijk en vindbaar en voer een goede triage uit.

Veilige leefomgeving: houd altijd oog voor een veilige leefomgeving van de inwoner.

Op tijd signaleren van de vraag: investeer in preventie; wees aanwezig waar de doelgroep is, zodat vragen gehoord worden. Maak verbinding met de wijk en werk 'outreachend'.

Handelen met een brede blik: verhelder de vraag, plan van en met het huishouden en verleen ondersteuning, beleg de regie, maak duidelijke afspraken en houd een vinger aan de pols.

Leren en verbeteren: verzamel inzichten, ga erover in gesprek en durf te veranderen.

Monitoring en evaluatie

Om de effecten en de uitvoering van het beleid zo goed mogelijk te meten, evalueren we twee keer. Het eerste moment vindt plaats na 2 jaar (2024), het tweede moment is aan het einde van de beleidsperiode (2026).

Bij de evaluaties gebruiken we als leidraad:

Lokale cijfers van onder andere [waarsstaatjeggemeente.nl](https://www.waarsstaatjeggemeente.nl), de GGD monitor en relevante CBS data De kinderrechtentoets

De inbreng van de kinderen en jeugdigen

De inbreng van onze lokale partners en organisaties Aantoonbare inzet op activiteiten uit het uitvoeringsbeleid

De zorgzame maatschappij

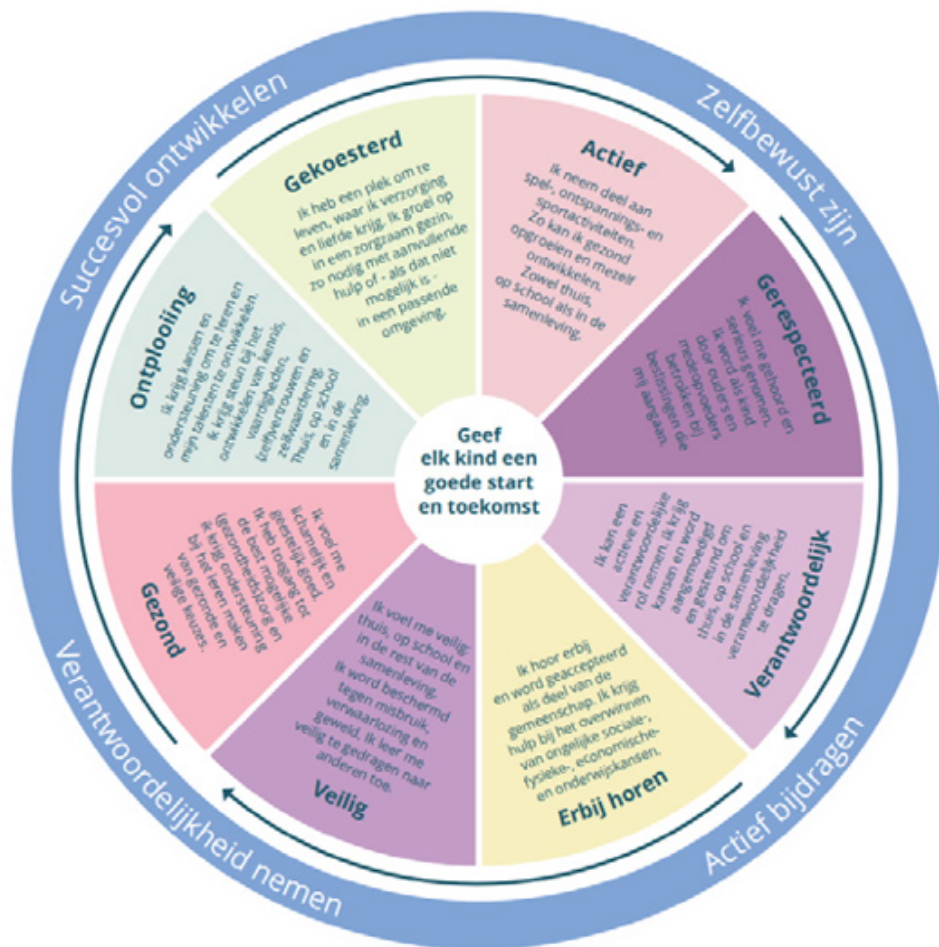
Onder eigen kracht verstaan we de mogelijkheden die kinderen of gezinnen hebben om problemen op te lossen, maar dit komt niet alleen van het kind en het gezin zelf. We willen hiervoor ook zoveel mogelijk de leefomgeving benutten. We willen graag dat de mensen in IJsselstein naar elkaar omkijken en oog hebben voor wat kinderen nodig hebben. De gemeente wil dit in positieve zin beïnvloeden en stimuleren. Een kind groeit op omringd door mensen die een positieve invloed kunnen hebben op de ontwikkeling. Naast het gezin, familie en kennissen zijn onder andere school, (sport)verenigingen, buurtbewoners, hulpverleners, huisartsen en de vriendengroep onderdeel van een goede basis. De mensen in de wijk, zoals de jongerenwerker, de wijkagent en BOA, zijn de ogen en oren in de wijk en weten wat er speelt. Met die partijen en door het ondersteunen van lokale initiatieven proberen we zoveel mogelijk ouders, verzorgers en jongeren te bereiken. Zo bouwen we aan een samenleving waarin iedereen een plek heeft. Hierbij willen we aandacht voor de kinderen en jongeren die opvallen maar ook degenen die stiller en meer teruggetrokken zijn.

Deze zorgzame maatschappij starten we niet vanaf het begin. Er zijn genoeg buurten waar mensen al klaarstaan voor jongeren, maar in de ene buurt is dit sterker aanwezig dan in andere. We willen alle jongeren gelijke kansen bieden. We willen leren van wat er werkt in de ene buurt en samen met de andere buurten deze lessen proberen toe te passen. Naast de fysieke leefomgeving is aandacht nodig voor de digitale leefomgeving waar jongeren zich steeds meer in bevinden. We willen dat kinderen en jongeren voldoende netwerk en echte vriendschappen hebben. We zetten ons lokale aanbod hier voor in en stimuleren lokale initiatieven die jongeren met elkaar in contact brengen.

De kansencirkel

In alle gesprekken die gevoerd zijn over de Jeugdnota is de kansencirkel gebruikt. We hebben gekozen voor de kansencirkel omdat deze is gebaseerd op de kinderrechten en goed aansluit bij positieve gezondheid. Dit betekent onder andere dat we in de aanpak niet beginnen bij de problemen die we willen oplossen, maar bij wat er voor ieder kind aanwezig moet zijn. Denken vanuit positieve gezondheid helpt om te zorgen dat alles er is om je lichamelijk en mentaal gezond te voelen. Dit kan worden vergeleken met 'beter voorkomen dan genezen'. De aanpak positieve gezondheid werd al gebruikt in de gezondheidsnota.

De Kansencirkel (Figuur 2) beschrijft 8 ontwikkelgebieden gebaseerd op wetenschappelijk onderzoek naar beschermende factoren in de ontwikkeling van kinderen en op het VN kinderrechtenverdrag.

Figuur 2

Als een kind te maken krijgt met problemen in de ontwikkeling, kijken we eerst of de basis in orde is. Hiermee is de kans groot dat je de oorzaak kunt aanpakken en problemen daar vaak al (deels) mee kunt oplossen. Door de kansencirkel en positieve gezondheid samen te gebruiken kijken we naar de aanwezige eigen kracht en bepalen we samen met het gezin en/of de jongere de beste oplossing. Ons jeugdteam werkt vanuit dit principe.

Actief en Gezond

De kans om deel te nemen aan sport, spel en ontspanning, thuis, op school en in de samenleving. Je lichamelijk en geestelijk goed voelen.

Sport en beweging

Er worden veel verschillende activiteiten georganiseerd in IJsselstein op het gebied van gezondheid en sport. Er is aanbod voor gezond gewicht, bewegen, gezond omgaan met genotmiddelen en mentale gezondheid. De buurtsportcoach is iemand die dit aanbod goed in kaart brengt. Een belangrijk doel waar de buurtsportcoach komende jaren voor wordt ingezet, is meer kinderen aan het sporten krijgen en vaardig leren bewegen. Het is dan ook wel belangrijk dat de buitenlocaties uitnodigend zijn om te gaan bewegen. Hiermee stimuleren we een gezonde levensstijl en het samen spelen en samen sporten in de wijk. We moedigen lokale initiatieven aan. Inwoners kunnen met hun ideeën terecht bij FIT IJsselstein voor ondersteuning van de gemeente. De buurtsportcoach is hier een belangrijke aanjager en contactpersoon in.

Toegankelijkheid verbeteren en Kansrijke start

Ouders en jongeren vragen aandacht voor de toegankelijkheid van deze voorzieningen. Er gebeurt gelukkig al heel veel om ervoor te zorgen dat alle kinderen deel kunnen nemen aan sport- of culturele activiteiten. Er is bijvoorbeeld zwemmen voor kinderen met autisme. Maar we willen nóg meer doen

omdat er veel verschillende redenen zijn waardoor het moeilijk is om mee te doen. Bijvoorbeeld doordat gezinnen niet weten hoe ze moeten beginnen of vanwege financiële problemen.

De basis voor een gezond en gelukkig leven wordt al gelegd voor de geboorte. De gezondheid en levensstijl van de ouders is van grote invloed. Na de geboorte zijn de eerste 1.000 dagen heel belangrijk voor een gezonde ontwikkeling. Het landelijk actieprogramma 'Kansrijke Start' wil (aanstaande) ouders helpen. Hiervoor richten we een coalitie op met gemeente Lopik en lokale partijen. De coalitieleden maken gezamenlijk afspraken om gezinnen in kwetsbare situaties te ondersteunen en de verschillende activiteiten uit het programma in IJsselstein uit te voeren.

Nieuwe trends

Naast de landelijke cijfers maken mensen zich in IJsselstein zorgen over een toename van het aantal eenzame jongeren. Volgens de Corona Gezondheidsmonitor Jeugd 2021 voelt 15,5% van de 2de en 4de klassers zich matig tot ernstig eenzaam. We willen dit verminderen voor deze groep en de rest van de jongeren. Onder andere corona heeft als gevolg gehad dat jongeren steeds meer online zijn en minder echte contacten en hechte vriendschappen hebben. We willen lokale initiatieven ondersteunen die jongeren helpen om anderen te ontmoeten en zo hun netwerk uitbreiden.

Sinds corona zien we meer jongeren die veel alcohol drinken en die lachgas gebruiken. Dat willen we terugdringen door de oorzaken, zoals eenzaamheid, aan te pakken en goede hulp en voorlichting te bieden. Verder willen we aanbod bieden voor het gezond omgaan met social media en technologie. Ook neemt het aantal jongeren met psychische problemen toe. We willen uitdragen dat het normaal is om psychische problemen te bespreken en dat er dicht bij je woonplek hulp beschikbaar is als dat nodig is.

Uitvoeringsagenda Actief & Gezond

		2023	2024	2025	2026
1	We investeren in een sociale jeugd. We organiseren op verschillende plekken in IJsselstein een jaarlijks evenement. We sluiten hierbij zoveel mogelijk aan bij de wijkbehoefte(n).	x	x	x	X
2	Inwoners kunnen met hun ideeën terecht bij FIT IJsselstein voor ondersteuning van de gemeente.	x	X		
3	Gezinnen met weinig inkomen hebben via de voorzieningen binnen het armoedebeleid (zoals Stichting Leergeld en U-pas) de mogelijkheid om hun kind(eren) te laten sporten of deel te laten nemen aan culturele activiteiten. Er is specifiek aanbod voor kinderen met een beperking.	x	X		
4	We informeren inwoners op basis van een doelgroepenanalyse op een pro-actieve manier over de voorzieningen en waar ze hulp en ondersteuning kunnen krijgen.	x	x	x	X
5	Er wordt een naschools beweegprogramma aangeboden op de basisscholen en bieden kinderen een 'rijke schooldag'.	x	X		
6	We richten een lokale coalitie Kansrijke Start op en investeren in de cruciale eerste 1.000 dagen in het leven van een kind.	x	x	x	X
7	Jongeren hebben een gezonde relatie met Social Media en technologie. We sluiten aan bij landelijke campagnes die bijdragen aan het bewustzijn omtrent dit onderwerp. Daarnaast stimuleren we het alternatief; sociale contacten in de echte wereld. Samen sporten, spelen en bewegen.	X	x		
8	Het percentage jongeren die matig tot ernstig eenzaam zijn ligt onder de 10%. We stimuleren de sociale cohesie door wijkbewust werken. We pakken eenzaamheid actief aan door jongerengroepen te organiseren met als doel om nieuwe contacten te leggen.	X	X		
9	We realiseren laagdrempelige, lichte hulp voor psychische problemen dichtbij. We gaan capaciteit en inzetbaarheid van praktijkondersteuner GGZ voor jeugd uitbreiden.	X	X		
10	We stimuleren de weerbaarheid van jongeren. Hiervoor stellen we toegankelijke hulp beschikbaar en werken waar mogelijk vraaggericht.	x	X		

De planning geeft aan voor welke jaren het doel gesteld is. Soms kan het doel binnen twee jaar worden bereikt. Of wordt het betreffende aanbod gefinancierd vanuit tijdelijke middelen waardoor we, met de kennis van nu, een bepaalde tijd aan een doel kunnen werken.

Gerespecteerd & Erbij horen

Gehoord voelen en serieus genomen worden. Geaccepteerd worden als deel van de gemeenschap. Hulp krijgen bij het overwinnen van ongelijke sociale-, fysieke-, economische en onderwijskansen.

Meedoen

We willen kinderen en jongeren laten meedenken en meepraten om onze plannen beter te laten aansluiten bij wat zij nodig hebben. Via school, de jongerenwerkers, social media en makkelijk te gebruiken digitale tools willen we ze in staat stellen om hun mening te geven. We hebben extra aandacht voor jongeren die een praktische opleiding volgen zoals het praktijkonderwijs of het (V)MBO omdat bekend is dat deze groep lastiger te bereiken is. We doen extra moeite om jongeren te bereiken die bijvoorbeeld laaggeletterd zijn of een beperking hebben. Een aanjager (beleidsadviseur jeugd) binnen de gemeente zorgt ervoor dat 'de stem van het kind' wordt meegewogen in de plannen en dat de lokale partijen dit ook doen.

Gelijke kansen

Er zijn verschillende behoeftes per wijk en ook verschil in hoeveel jongeren er wonen en in welke leeftijd. Over het geheel genomen is er behoefte aan meer (sociale) activiteiten voor jongeren in de leeftijd van 12 tot 23. Om aan te sluiten bij die behoefte werken we wijkbewust.

Armoede of geldproblemen kunnen een obstakel vormen om deel te nemen aan activiteiten op school of op sociaal of cultureel gebied. De gemeente wil in 2023 met de 'Aanpak negatieve impact energiecrisis door (inkomens) ondersteunende maatregelen' ervoor zorgen dat alle kinderen en jongeren mee kunnen blijven doen. Zo krijgen bijvoorbeeld Stichting Leergeld en de U-pas via deze regeling meer ruimte om te ondersteunen.

Tot slot ondersteunen we lokale initiatieven die erin slagen om jongeren te bereiken die een afstand ervaren tot het aanbod in IJsselstein.

Acceptatie

We vinden het belangrijk dat alle jongeren zich welkom voelen in IJsselstein. De meeste jongeren zijn zeer gelukkig en over het algemeen voelen zij zich geaccepteerd door hun omgeving. Op het voortgezet onderwijs worden er verschillende onderbouwde interventies ingezet. Buiten school zijn er in IJsselstein lokale initiatieven die zich inzetten voor inclusie van alle inwoners zoals het Enik Recovery college (gericht op herstel na psychische problemen). Maar deze zijn vooral gericht op volwassenen. We willen dat er ook voor jongeren voldoende aanbod is en ze ook zelf een rol te geven bij initiatieven die erbij horen bevorderen.

Statushouders

We vinden het belangrijk statushouders uit IJsselstein goed in beeld te hebben en indien nodig hulp te bieden. Statushouders hebben vaak hulpvragen die specifiek is voor hun situatie dit geldt ook voor de jongere statushouders. Door in te zetten op de samenwerking met de organisaties die statushouders begeleiden kunnen we hulpverlening goed en tijdig inzetten.

Uitvoeringsagenda Gerespecteerd & Erbij Horen

		2023	2024	2025	2026
1	We laten jongeren actief meedenken en meepraten. We volgen een methodiek die effectief bewezen is om opeen betekenisvolle manier (praktisch opgeleide) jongeren te bereiken en te binden.	x	x	x	X
2	We hanteren een integrale aanpak om armoede te bestrijden en nemen extra maatregelen die ervoor zorgen dat ieder kind mee kan doen	x	X		
3	Op het (voortgezet) onderwijs is structurele aandacht voordiversiteit in seksualiteit en relaties, onderbouwd met interventies vanuit onder andere 'de Gezonde School'.	x	X		
4	Lokale initiatieven krijgen de ruimte. Dooronder andere het initiatievenbudget en subsidieregelingen kunneninitiatieven vanuit de samenleving ondersteund worden	x	x		

De planning geeft aan voor welke jaren het doel gesteld is. Soms kan het doel binnen twee jaar worden bereikt. Of wordt het betreffende aanbod gefinancierd vanuit tijdelijke middelen waardoor we, met de kennis van nu, een bepaalde tijd aan een doel kunnen werken.

Verantwoordelijk & ontplooiing

Een actieve en verantwoordelijke rol nemen. Kansen en ondersteuning krijgen om te leren en je talenten te ontwikkelen.

Verbinding maken met (passend) onderwijs

Samen met het onderwijs en de lokale organisaties pakken we de verantwoordelijkheid op voor optimale ontwikkeling van leerlingen en jongeren. Dit vanuit het motto 'regulier waar het kan, speciaal waar het nodig is'. Daarnaast willen we samen met de gemeente Houten, Lopik, Nieuwegein en Vijfheerenlanden naar inclusiever onderwijs toewerken. Dat betekent dat steeds meer leerlingen in het reguliere onderwijs kunnen worden opgevangen. Bijvoorbeeld door waar mogelijk kinderen uit speciaal en regulier onderwijs in hetzelfde gebouw les te geven. Maar ook dat de visie en plannen voor preventie en jeugdhulp, leerlingenvervoer, schoolverzuim, voortijdige schoolverlaters en toeleiding naar de arbeidsmarkt voor speciaal en regulier onderwijs op elkaar worden afgestemd.

Onderwijsachterstanden

Samen met het onderwijs en de voorscholen wordt gewerkt aan het Nationaal Programma Onderwijs. Hierin worden in ieder geval tot aan 2024 verschillende acties uitgevoerd en maatregelen genomen om de door corona opgelopen achterstanden in te halen. Zo werken we aan het versterken van de zorgstructuur in en om de (voor) school. We zetten extra in op de taalontwikkeling op de voorschool en het primair onderwijs. Daarnaast op de brede ontwikkeling in deze periodes en het voortgezet onderwijs.

In 2023 stelt de gemeente een nieuw beleidsplan op voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) voor de jaren 2023-2026. Dit doen we in samenwerking met de partners uit het onderwijs, de kinderopvang, de jeugdgezondheidszorg en de bibliotheek. In het onderwijsachterstandenbeleid komen thema's zoals taalonderwijs en voor- en vroegschoolse educatie (VVE) aan de orde.

Strategische Agenda LEA

In 2022 heeft de gemeente samen met de schoolbesturen een strategische agenda opgesteld voor het overleg Lokaal Educatieve Agenda (LEA). Daarin zijn de volgende thema's benoemd:

Het voorkomen van segregatie; Het bevorderen van integratie;
Het bestrijden van onderwijsachterstanden; Onderwijshuisvesting;
Aansluiting onderwijs-Jeugdhulp; Leerlingenvervoer;
Samenwerking voorschoolse partners en primair onderwijs/doorgaande leerlijn voorscholen naar primair onderwijs;
Samenwerking primair onderwijs en voortgezet onderwijs/ doorgaande leerlijn po en vo.

Voorschoolse educatie (VVE)

We willen de uitvoering van voorschoolse educatie nog meer verbeteren. Vanaf 2023 willen we in ieder geval:

Alle peuters – met en zonder een doelgroep indicatie VVE- beter in beeld hebben;
De samenwerking rondom het jonge kind met de scholen en het samenwerkingsverband versterken;
De regie op de uitvoering en de bekostiging van de voorschoolse educatie verstevigen.
Een impuls geven aan de kwaliteit van uitvoering voorschoolse educatie
Een impuls geven aan de samenwerking met ouders.

Door in te zetten op betere registratie krijgen we een beter beeld van hoe de jeugd zich ontwikkelt. Om deze ontwikkeling op niveau te houden maken we (resultaat)afspraken met scholen over de doorgaande lijn en kwaliteit van VVE. Ook komt er een nieuwe subsidieregeling en zetten we in op meer betrokkenheid van de ouders.

In 2023 stellen wij in een nieuw beleidsplan op voor het onderwijsachterstandenbeleid (OAB) voor de jaren 2023-2026. Dit doen we in samenwerking met de partners uit het onderwijs, de kinderopvang, de jeugdgezondheidszorg en de bibliotheek. De VVE wordt onderdeel van dit 'bredere' beleidsplan.

Primair Onderwijs (PO)

De gemeenten en scholen gaan (resultaat)afspraken maken over de doorgaande lijn tussen de voorschoolse periode en het primair onderwijs.
Ook is er aandacht voor de overgang en de doorgaande lijn van primair naar voortgezet onderwijs. Binnen het jeugdteam zijn vaste contactpersonen die aansluiten bij een multidisciplinair overleg op school en bij zorgteams. Om thema's zoals mentale gezondheid, beweging, gezonde voeding en seksualiteit onder de aandacht te brengen is er vanuit De Gezonde School van de GGD ook een gezonde school adviseur actief.

Voortgezet Onderwijs (VO)

Jeugdigen kunnen in IJsselstein alle vormen van voortgezet onderwijs volgen, van praktijkonderwijs tot VWO. De gemeente vindt het belangrijk om dit aanbod te behouden.

De gemeente zet in op een goede zorgstructuur binnen het onderwijs, zo subsidieert de gemeente bijvoorbeeld het schoolmaatschappelijk werk op het voortgezet onderwijs. Ook bij de regionale inkoop van jeugdhulp wordt ingezet op de inkoop van jeugdhulp in onderwijstijd. Net zoals in het PO is ook op het VO een gezonde school adviseur actief.

MBO

In de regio Utrecht wordt een onderzoek uitgevoerd naar mbo en zorg. Het doel hiervan is om MBO-studenten laagdrempelige toegang te geven tot ondersteuning. Die ondersteuning moet bovendien gericht zijn op normaliseren in plaats van problematiseren. De gemeenten in Lekstroom zijn vertegenwoordigd in de werkgroep MBO en Zorg

Schoolverzuim voorkomen en werk vinden

We willen dat ieder kind onderwijs krijgt. In IJsselstein werken we samen met voorschoolse voorzieningen en de scholen om te zorgen voor een succesvolle schoolloopbaan voor de Jeugd in IJsselstein. Met de inzet van Leerplicht en RMC (regionaal meld- en coördinatiepunt Voortijdig Schoolverlaten) werken we aan het voorkomen van Voortijdig Schoolverlaten. Zo halen zoveel mogelijk jongeren een diploma en vinden ze de weg naar werk.

Werk en Inkomen Lekstroom (WIL) en het RMC werken samen in het Jongerenloket. Inwoners uit IJsselstein tussen de 16 en 27 jaar oud kunnen daar advies en begeleiding krijgen om (weer) naar school of (weer) aan het werk te gaan.

Talent ontwikkelen

Naast onderwijs willen we dat ieder kind de kans krijgt om hun talenten te ontwikkelen. Vanuit de NPO middelen is er tijdelijk 'Talent For You', een talentenprogramma dat wordt aangeboden door Stichting Pulse. Hierin kunnen jongeren hun sport-, schrijf of muzikale talent laten zien en ontwikkelen. Samen met de scholen onderzoeken we de mogelijkheden om deze of een ander een lokaal talentenprogramma naast het reguliere onderwijsprogramma voort te zetten.

Wonen

Naast onderwijs en werk is voor jongeren en jongvolwassenen het perspectief op zelfstandig wonen erg belangrijk. Vooral jonge starters kunnen moeilijk een woning vinden. In de Woonvisie IJsselstein 2019-2030 staan verschillende acties beschreven die ervoor moeten zorgen dat meer woningen beschikbaar komen voor deze doelgroep. Er worden bijvoorbeeld nieuwe woningen gebouwd en er wordt gewerkt aan betere doorstroming op de woningmarkt.

Beschermd Thuis

Een kleine groep jongvolwassenen heeft bepaalde problemen waardoor er (tijdelijk) begeleid of beschermd wonen nodig is. Het uitgangspunt is dat de hulp zoveel mogelijk in de eigen thuissituatie wordt geboden. Maar in sommige gevallen is dat niet haalbaar. Jongeren uit IJsselstein kunnen via het project 'Kamers met aandacht' zelfstandig wonen, met begeleiding. Wanneer intensieve begeleiding nodig is kunnen jongeren terecht bij organisaties zoals Reinaerde die Beschermd Wonen bieden in IJsselstein of bij andere aanbieders van Beschermd Wonen in de regio. Ze wonen dan in een kamer van de zorgaanbieder. Beschermd Wonen is nu nog regionaal georganiseerd. Vanaf 2024 komt de toegang voor Beschermd Wonen bij de gemeente te liggen. Voor IJsselstein ondersteunt 'de Sleutelplaats' jongeren die Jeugdhulp krijgen en tijdelijk op een locatie van een instelling wonen om weer zoveel mogelijk thuis te gaan wonen. Of juist een stap tussen thuis wonen en zelfstandig wonen aan te bieden. Daarnaast helpen zij jongeren met een hoog risico is op dak- en thuisloosheid om thuis te kunnen blijven wonen.

Uitvoeringsagenda Verantwoordelijk & Ontplooiing

		2023	2024	2025	2026
1	We geven jongeren verantwoordelijkheid die past bij hun leeftijd. Door hen bijvoorbeeld positie te geven in een jongeren panel of door het benoemen van junior pleinmasters of mediators. Hierbij betrekken we ook de leerlingraden.	x	x	x	X
2	We werken nauw samen met de scholen zodat ieder kind (passend) onderwijs krijgt.	x	X	x	X
3	We werken integraal samen op bijvoorbeeld het gebied van armoedebestrijding en veiligheid. School signaleert problemen en verwijst als het nodig is naar hulpverlening. De gemeente informeert scholen over ontwikkelingen in hulpaanbod.	x	X	x	X

4	We werken samen met de scholen aan talentontwikkeling. Welzijn organiseert in samenwerking met het onderwijs een lokaal talentenprogramma.	x	x		
5	We maken een onderwijsachterstandenplan met specifieke aandacht voor talentontwikkeling.	x	x		
6	We zetten ons in voor een gezonde leefomgeving, ook op school. Voor dit doel gaat de gezonde schooladviseur meer adviseren en verbinding leggen met relevante voorzieningen in IJsselstein.	x	x		
7	Op (voor)school wordt ingezet op preventieve ondersteuning. Dit doen we bijvoorbeeld door te investeren in schoolmaatschappelijk werk, thuiszittersaanpak, inzet jeugdarts, jeugdverpleegkundige, poh en jeugdteam.	x	x		

De planning geeft aan voor welke jaren het doel gesteld is. Soms kan het doel binnen twee jaar worden bereikt. Of wordt het betreffende aanbod gefinancierd vanuit tijdelijke middelen waardoor we, met de kennis van nu, een bepaalde tijd aan een doel kunnen werken.

Veilig & Gekoesterd

Je veilig voelen thuis op school en in de samenleving. Beschermd worden tegen misbruik, verwaarlozing en geweld. Je veilig gedragen naar anderen toe. Een thuis hebben, een plek om op te groeien met verzorging en liefde. Met aanvullende hulp als dat nodig is.

Ondanks de grote regionale en landelijke veranderingen blijven deze uitgangspunten staan: Kinderen groeien zoveel mogelijk thuis op en de benodigde hulp moet zoveel mogelijk dichtbij de leefomgeving van het kind beschikbaar zijn. Alleen in uiterste nood wordt een kind uit huis geplaatst en als het mogelijk is, wordt zo snel mogelijk een plan voor terugkeer naar het gezin gemaakt.

Wanneer de veiligheid van een kind in gevaar komt, willen we in de eerste plaats dat de ouders en verzorgers zelf zo goed mogelijk in staat zijn om die onveiligheid te herkennen en weg te nemen. Om die reden is het belangrijk dat gezinnen hulp en ondersteuning krijgen wanneer dat nodig is. Hiervoor is het belangrijk om met het gezin een gezamenlijk plan te maken waarin de belangen van het kind voorop staan. Het jeugdteam heeft hierin een grote rol. Zij ondersteunen in het maken van het plan en kunnen waar nodig opschalen naar SaVe of Veilig Thuis. Veilig thuis is het advies- en meldpunt voor huiselijk geweld en kindermishandeling. Samen Veilig (SaVe) is de expert op het gebied van veiligheid voor kinderen, volwassenen en gezinnen. Alleen bij ernstige zorgen en complexe problemen neemt SaVe de regie over. De hulp die nodig is moet dichtbij te vinden zijn en er moet voldoende vertrouwen zijn tussen het gezin, het netwerk en de instanties die de hulp bieden. We werken nauw samen met Veilig Thuis, de raad voor kindbescherming en de gecertificeerde instellingen.

Preventie

De aanwezigheid van beschermende factoren, en afwezigheid van stressoren in een gezin, zoals relatieproblemen en geldzorgen verkleinen de kans op een onveilige thuissituatie. Daarom kijken we naar alle levensgebieden en ondersteunen waar nodig. Zo pakken we het probleem aan bij de bron en voorkomen we (grotere) problemen op de lange termijn.

Signaleren

'It takes a village to raise a child'. We willen dat de mensen uit de leefomgeving van een kind zich bereid voelen om hun zorgen bespreekbaar te maken en ouders naar passende hulp te begeleiden als dat nodig is.

Scholen, kinderdagverblijven, consultatiebureaus en de huisarts zijn allemaal partijen die kinderen 'in beeld' hebben en problemen in een vroeg stadium kunnen signaleren. Alle professionele organisaties die met kinderen werken hebben de wettelijke verplichting om bij ernstige zorgen af te wegen of een melding bij Veilig Thuis noodzakelijk is. De bedoeling is altijd om eerst de zorgen met het gezin te bespreken en deze proberen op te lossen. Als het nodig is wordt in samenwerking gekeken of hulpverlening nodig is om de zorgen weg te nemen.

Deze verantwoordelijkheid kan complex zijn voor de partijen en we willen dat iedereen beschikt over de benodigde informatie en de ondersteuning om deze verantwoordelijkheid te dragen.

Er is per school een vaste contactpersoon binnen het jeugdteam waarmee de school kan overleggen bij het doorlopen van de meldcode (MC). De school zelf heeft een aandachtsfunctionaris (in de regel de Intern Begeleider) in huis. Het monitoren van de meldingen en registraties in de verwijsindex (VWI) in de gemeente IJsselstein is intern belegd bij de beleidsadviseur Jeugd. Het doel is dat we kindermis-

handeling herkennen, weten hoe we moeten handelen als we dit signaleren en samen met het gezin (weer) een veilige situatie voor het kind kunnen realiseren.

Toekomstscenario Kinder- en Jeugdbescherming 2023 en verder

Het zogeheten toekomstscenario heeft als doel dat alle betrokkenen beter samenwerken om het kind te beschermen, waarbij er rekening wordt gehouden met de rechten van het kind en de gezinsleden. Het uitgangspunt is dat het gezin centraal staat. Sterke jeugdteams zijn betrokken en werken vanuit brede expertise met gezinnen. Ze blijven letterlijk en figuurlijk in de buurt. Zij halen aanvullende expertise erbij als het nodig is. Daarnaast komt er een hoog specialistische regionaal veiligheidsteam met expertise om gezinnen te ondersteunen. Er zijn nog meer veel verschillende netwerken, samenwerkingsverbanden en verenigingen die om een kind heen staan en een positieve invloed kunnen hebben op de veiligheid en het welzijn. Familie, vrienden, burens, (sport) verenigingen, vrijwilligers, etc. We willen dat ook die partijen weten hoe ze hun zorgen bespreekbaar kunnen maken en zich gesteund voelen door de professionele instanties.

Regionale Omdenk en Experttafel Lekstroom (ROEL)

Het jeugdteam pakt het grootste gedeelte van de complexe zaken op. Vanuit de regio is de ROEL ingericht om te ondersteunen bij deze zaken. De ondersteuning is gericht op het vinden van passend hulpaanbod, voorkomen van uithuisplaatsingen en het bevorderen van uitstroom uit jeugdzorg met verblijf. Het is de bedoeling om tot een passend hulpaanbod te komen voor jongeren en jongvolwassenen met meervoudige problematiek.

Je veilig gedragen richting anderen

We hanteren een wijkbewuste aanpak en willen voorkomen dat jongeren in aanraking komen met criminaliteit. We gebruiken een groepsaanpak bij jongeren die overlast veroorzaken of strafbare feiten begaan. We hebben verschillende groepen in beeld en bieden een Persoonsgebonden Aanpak (PGA) voor individuele situaties. We willen problemen zo veel mogelijk voorkomen. Dat doen we met verschillende samenwerkingsverbanden en door projecten die zijn gericht op preventie. Bijvoorbeeld de BOA is een vertrouwd gezicht op de scholen. Zij geven voorlichtingen vanaf de groep 7/8 leeftijd en zijn ook een schakel bij de verwijzing naar hulpverlening.

Uitvoeringsagenda Veilig & Gekoesterd

		2023	2024	2025	2026
1	Alle betrokkene professionals werken samen aan veiligheid. We werken samen aan veiligheid van het kind middels de Meldcode en de verwijfsindex. Iedere professionele organisatie heeft beschikking over een aandachts-functionaris Kinder mishandeling en Huiselijk geweld.	x	x	x	X
2	De sociale omgeving (verenigingen, inwoner) draagt actief bij aan de veilige opvoedomgeving. Ze hebben voldoende voorlichting gekregen over de meldcode en VeiligThuis en weten wat zij kunnen doen als ze onveiligheid signaleren.	x	X	x	X
3	Inwoners zijn voldoende geïnformeerd over Veilig Thuis en SaVe. We sluiten ons aan bij de landelijke campagnes en informeren daarnaast verschillende doelgroepen op maat.	x	X	x	X
4	We vergroten de expertise op het gebied van veiligheid en maken gebruik van elkaars expertise en signaleren lokale trends. De aandachtsfunctionarissen wisselen inzichten uit en leren van elkaar.	x	x		
5	We werken preventief aan veiligheid. We willen onveiligheid in een vroeg stadium signaleren en de beschermende factoren stimuleren. Bijvoorbeeld door ondersteund aanbod van de GGD voor aanstaande ouders en de regionale relatiedesk waar partners en ouders een beroep op kunnen doen.	x	X		
6	We stimuleren een stabiele thuissituatie. We werken nauw samen met de organisaties die gezinnen helpen om een stabiele en veilige thuissituatie te creëren	x	x		
7	We gaan door met 'Buurtgezinnen' en breiden de capaciteit uit. We zetten in op preventie om (seksuele) weerbaarheid onder jongeren te vergroten. De welzijnsorganisaties en het maatschappelijk werk bieden trainingen aan om weerbaarheid te vergroten, KIES (kinderen in echtscheidingssituaties) training en mantelzorgaanbod.	X	x		

De planning geeft aan voor welke jaren het doel gesteld is. Soms kan het doel binnen twee jaar worden bereikt. Of wordt het betreffende aanbod gefinancierd vanuit tijdelijke middelen waardoor we, met de kennis van nu, een bepaalde tijd aan een doel kunnen werken